

Letnik IV.

v lažnjivi obleki.

Št. 15.

Izhaja po **dvakrat na mesec** v Ljubljani, kedar ga probere in ne konfiscira policija. — Veljá **celo leto** 3 gold., **pol leta** 1 gold. 50 kr. in **četrt leta** 80 kr. za vsacega brez ozira na stan, osebo in narodnost. — Posamezne številke se dobivajo, če jih kaj ostane, po 15 kr. v administraciji. Vredništvo in opravišтво (administracija) je na velikem trgu hiš. št. 3 v prvem nadstropji na ulice. Tam se sprejema denar.

☛ Kdor ga bere in ga ni kupil, se bo, ako se zasači, ostro kaznoval.

Hoja na Dunaj.

(Dalje.)

In Aleksander uboga rad,
Če se mu zapové,
Skočiti v kak neznan prepad,
Kjer kmetje se lové.
Slovil je že kot janjski brič,
Oblezel tam pač vsak je grič,
Na vso človeško moč se stezal,
Da bi sodnije volji ustrezal.

Dežele bil je že glavdar,
Ni vedel sam, kakó.
A če sorodnik gospodar,
Se čudi temu kdo?
„Na Dunaj nam prikaži se,
Predsednika storimo te,
Predsedovanje táko ravno
Za Auersperge ni težavno“.

Iz Dunaja ta čuje glas,
Odpravi se na pot,
(A Dunaj je velika vas,
Ne pa kak majhen kot.)
Ko Jože naš novico zvé,
Da Aleksander nekam gré,
Brž frak nedeljski on obleče,
Ga brzovlak na Dunaj vleče.

Ko v glavno mesto vlak dospé,
V hotel se pripeljá
Vesél ko prezident „in spe“;
Nihče ga ne pozná.
Ko zjutraj se napóči dan,
Iz postlje plane še zaspan,
Strežaju, ki na klic priteče,
Osnažiti obleko reče.

In ob enajstih škripajoč
Korači možkih nog
Po ulici, poslušajoč,
Kaj govoré okrog.
Al znan je pač predsednik že,
Al pokloniti se že sme,
Al kdo iz poti se bo ógnil,
Al kdo ponižno se pripognil.

Med potom je gostilna tam,
Iz nje prijeten duh
Kipi, zaželjen lačnim hram,
In kdor v grlu je suh.
Naš Jože ima dober nos,
On duha, kje kak dober kos,
V gostilnico tedaj zavije
In vrček ga na zrezek zlije.

„Natakaj, plačam!“ zakriči,
Doni mu: Koj, koj, koj!
Ko išče, pa denarja ni
Nikjer, oj, joj, oj, joj!
Pozabil mošnjo je doma,
Natakaj pa ga ne pozná.
Spustiti noče ga drugače,
Da mu zastavi frak al hlače.

„No, ta je lepa! Kaj bo to?“
Zdaj Jože zarenči,
„Če me k ministru koj ne bo,
Me oni prebiti.
Brez hlač al fraka pa, to vem,
K ministru iti pač ne smem.
Mar uro mu bom tu zastavil,
Brez ure bom lahko opravil.“

„To uro bom zastavil Vam,
Da pridem spet nazaj.“
„Oprostite, Vas ne poznam,
Je dost goljufov zdaj.
Naj sukno nosi ali frak,
Goljuf na svetu je skor vsak.
Mi vsacega ni moč poznati,
Zato na up ne morem dati“.

Naš Jože — ni ga ravno sram,
Ker se odvadil že —
Gre svojo pot, ne vé prav kam,
A pride vendar-le.
Vratar pred vrati vstavi ga,
Prijazno zlo pozdravi ga:
„Bodite z mano zdaj veseli,
Ker plačo bodete prejeli“.

„Je znana Vam novica mar?“
Dé Jože ves vesel,
„Se vé da! saj ste moj čevljar,
Ki béce bo prejel“.
Roko v globok pogrezne žep,
Izleče desetak ven lep,
In reče: „Tu je! a ostalo
Se drugič bode poravnalo“.

Kako naš Jože zdaj strmi!
Kaj se godi, ne vé,
„Al ste prismojen, butec Vi?“
Tako vratarju dé.
A ta potegne mirno spet
Nazaj goldinarjev deset
In reče: „Dobro, pa trpite!
A zdaj se proč mi poberite!“

Krišpin Krišpovič.

Kajti če človek od prerokovanja živi, ga mora jeziti na vso moč, da ni zvezde, ktera bi bila morala po moji, preroka Jakata in po drugih zvezdogledcev natanko zmerjenem in prerajtanem računu 12. avgusta zemljo našo vsled velikega skuptrčenja razrušiti na drobne kose. Nego jaz sem nalašč zavoljo tega popustil ferboltarijo, zakaj ako bi bila prišla zvezda in razrušila zemljo našo, bi bila razdrobila tudi vse grajšine in potlej se pa ferboltovanje samo po sebi neha. In tako sedim zdaj med dvema stoloma na tleh, med ferboltovanjem in prerokovanjem. Kajti za ferboltarja me nihče več ne bo vzela, če bom pa prerokoval, mi nihče ne bo verjel in tako tudi s tem ni nič. —

Po sklepu najvišje previdnosti pa mora vsak človek živeti do smrti, za tega voljo mora kaj početi, da more živeti; po tem takem sem najprej mislil s prerokom Jakatom lotiti se pratike; v očigled pa najine strašanske zmote pri prerokovanju vkup-trešenja zemlje naše in zvezde nama ne bo nihče verjel v pratiki prerokovanega vremena in nazadnje bi naju še zavolj goljufije in očitnega sleparjenja voljo vteknili v luknjo. Naj Jaka sam še prerokuje, jaz se bom lotil kaj drugega.

Od postopanja do časnikaštva je le en korak. In tega sem hotel storiti, pa se sem se vstrašil Stritarjeve in Levstikove najvišje sodnije na Dunaji. Kajti slovenskemu pisatelju se je bati dveh sodnij: slavne c. k. deželne sodnije v Ljubljani, ktera ga vtakne na Žabjek, in še bolj slavne nezmotljive najvišje sodnije na Dunaji, ktera ga dene v „sonete“.

Nego jaz se bom lotil narodnega modrovanja ali filozofovanja in jezikoslovno-kritičnega zgodovinarstva in pokazal, koliko je na tem znanstvenem polju dozdej — to se reče, do mene — še temnega, napačnega, nepopolnega, gnjilega.

Moji učenosti se boste čudili še le v enem prihodnjih listov, kajti dr. Suppan je plačal že 750 gld. dolžnega davka, za drugo ga bomo rubili, pa še ne to uro, ker ni nikomu prepovedano, naročiti si „Brenceljna“, kadarkoli hoče.

Nova prikazen.

Zvezde, ki bi razrušila zemljo, ni bilo, mesto nje pa se je prikazala druga na šolskem obnebju, ktera sicer ne bo ne zemlje, ne šole razrušila, pa tudi družega nič storila.

Ta strašna zvezda se je zagledala v ljubljanski pripravnišnici in sveti že dve leti bodočim učiteljem, toda dozdej se je lesketala le v ozki sobici učiteljske pripravnice, še le pred kratkem je obesila svojo luč tudi pred drugi svet, da jo zamore vsak videti in občudovati. Ljudje, ki take prikazni poznajo, so rekli, da se je ta šolska „lešerba“ pokazala zato, da bi jo potem višje obesili; ljudje včasih prav govore.

Kako pa je ime tej brljavi zvezdi?

„Leopold Ritter von Garibaldi“ se je podpisala sama pod sestavek, kterege bereš v letnem sporočilu ljubljanske pripravnišnice.

„Garibaldi? Kdo je ta mož?“ slišimo prašati. Mi nismo krivi, da ga dozdej nihče ni poznal, tedaj je najbrže on sam. Njegovo življenje je v kratkem popisano. Polde izvira iz nekdaj narodne rodovine idrijskih Gariboldijev. Studiral je tako dobro, da je bil pozneje več let na ljubljanski gimnaziji suplent, profesorske skušnje pa ni mogel narediti. Dokler je bil „deus minorum gentium“ ali suplent, je bil naroden kakor njegov brat, župan v Siški; oba sta hodila v čitalnico pivo pit. A postal je, splezavši po slovenskih ramah, učitelj na pripravnišnici in od tistega časa ga nisi več v čitalnici videl. Zdej hodi v kazino pivo pit.

Prišel je nemčurski duh in vsejal v Gariboldijevo všenico Schafferjevo ljuliko, tako da je ta podušila vse, kar je bilo v oni rodovini še narodnega. Tudi Poldeta se je prijela ta ljulika ter mu zmešala možgane, da je jel fantazovati in izkašljaval v pripravniško sporočilo nek sestavek, v katerem zasmehuje vse, kar je slovenskega v šolah, in živo priporoča vse, kar je nemškega.

Iz sestavka se vidi, da zna Polde „več ko hruške peči“. „Brencelj“ je prepričan, da bo potem, ko bo postal Polde najvišji svetovalec v šolskih zadevah — in to misli postati — pri nas vse kakor bi odrezal. Otrok, komaj stopivši v šolo, bo govoril že vse jezike, znal in vedel vse, bo moder ko Salomon ali pa, kar je vse eno, ko „Leopold Ritter von Garibaldi“, kratko: iz Gariboldijeve šole bodo prišli sami učenjaki, kakor so n. pr. Schafferjev Dolfi, Kasmacher s pudeljnom vred, profesor Pisker, „Leopold Ritter von Garibaldi“ in — Janez Klobasa.

Zadnji čas je, da postane naš „Ritter Polde“ minister nauka, za kar ga „Brencelj“ s tem gorko priporoča, zato ga on že zdej postavi za prvega svetovalca v šolskih zadevah. Kdor potrebuje dobrega sveta v tej zadevi, naj se do njega obrne, kajti „Ritter Leopold“ vse vé. —

Oddelek za razstavo dunajsko. *)

Iz naših krajev se jih je mnogo oglasilo, ki bi radi kaj razstavili. Dozdej so znane te stvari:

1. 19 prosečih duhovnov. Lepa, jako žalostna in ginljiva podoba iz Kranjskega. Na čelu se vidi Vencel Pehare, čegar obraz se sveti kot solnce; na njegovem trebuščeku se je bil Šimen Pleničar vtaboril z vso poštno ropotijo. Župnik iz Škofje Loke lupi ravno zadnjo smojko. Za njimi se vidijo duše družih prisilcev, ktere so tako tenjke, da se jim skoz trebuhe vidi; trupel ni videti, ker pravijo, da pri taki plači je človeku truplo odveč.

2. Slovenski sodnijski dopisi, velika omara polna sape in zraka, v kateri je prostora za več ko milijon dopisov. Dopisi se še le pričakujejo.

3. Umazano perilo, ktero je dal dr. Jug pred porotniki v Celju prati.

4. Kostí piščet, ktere je gospod Podboj pojedel. Velikanska piramida, podobna babelskemu stolpu, le nekoliko viša.

5. Brezno hudobije in laži, ljubljanski „Tagblatt“ letniki I., II., III. in nekaj četrtega.

6. „Brenceljnova“ graščina, sezidana iz dohodkov lista. Imenitna zarad tega, ker bo vsak mislil, da je Žabjek.

*) Pod tem napisom bo „Brencelj“ nadaljeval naštevati reči, ki so posebno imenitne, in se obrača do svojih znancev s prošnjo, da bi mu tudi od drugod kaj pošiljali.

Dons pa spet jest pridem na vrsto. Gun dan sem imela velik za povedat, k' mi je ena perjatelea iz Graca šriftleh pisala, koko so se tam tist fajerlešarji aufiral. Pa sej veste, kakšni so, upijejo, jedo in pijo, pa spet gredo, ldje jim obesjo en par pisanih cunj iz oken, se mal bigecajo, untergoltajo, pa je ven. Glih toko je blo v Grae, samo da so se ldje čudil, da so iz Iblane peršli samo tak, da so jim mislil birti namest pira mleka, namest cigar kifelce dat. Potlej

je še cel teden po tistem prajzovskem gajst smrdel, k' so ga tam kupval in predajal. Pravjo, da se tist gajst kuha iz meškutarije, libramerdisma in prajzovske žalbe od 66. leta. V Iblan se tud predaja, pa ne v potekah, ampak v kazin al kozlovin, ne vem prav, kaj je ta pravo.

To mi je Žefa pisala, pa belj na dolg, nimam cajta Vam vsega povedat. Zdej sem v nobelj službi per enim takim, k' ne je žgancev in zelja, ampak Slovence, koker pravjo, desgljih jest še nisem nikol tega mesa kuhala; more zlo trd bit, k' si je že tolk meškurjev nad njim zobe polomil. Če jih ta je, jih na skrivnem, jest ga še nisem nikol vidla. Morbit imajo drug belj fajn oči.

Oh to so fajn gospod. Kvartir imamo tam, ker so bli preh Purzelbauch, k' so šli zdej na penzjon. Moj gospod so grot, Ajerspek se menda pišejo, in so bli preh v Ltij pecirkavtman, polej so mogli pa nekaj nardet, de so jih v Ibljano dal, ker so bli do ždej lancavtman al po kranjski: deželno poglavje, kar je en gvišen cahen, de niso brez glave, koker b' kdo mislil.

Tolk za zdaj. Se še nisva tolk seznanla, de b' mi kaj povedal od regirenskega kšefta. Al znajo regirat al ne, to ne vem; samo enkrat, k' sem jim jest kofé nesla, sem slišala, k' so se z enem nobelj gospodam pogovarjal. Rekli so per en glih: Jest še nisem nikol regiral, pa menim, da bom že znal. — To se je men glih toko zdel, koker če b' men ktera ženska rekla: Jest še nisem nikol delala cindflajšrajža, še ne vem, kaj je to, pa vender ne eviblam, de b' ga znala, če b' glih treba blo.

Bomo že vidli, koko bo. Jest b' jim lohka kaj pomagala, k' sem bla že per dveh v dinst, če b' me kej prašal. Tode ponujala se jim pa ne bom.

Ta zadnje dni smo bli res v velikem strah; vse je plavšal, da bo šla zemlja egrund, pa niso trofil tist, k' so to s tako gvišnostjo prerokval. Iz tega se vid, da tud šternkukarji v svojih rajtengah včasih falé.

Za en tal je pa venderle falén, da se ni zgodlo; ko bi bla zemlja hin, bi se bil tud Žabjek podrl ali pogreznil in toko bi „Brenceljnu“ ne blo treba na dva mesca ke na ukance iti. Zdaj bo kmal cajt, na Dunaj so mu že ričet k ognji perstavli; kder bo kuhan, ga bodo pa kar poklical, pa bo vse voreng. Jest že Risterjovega pinča obrihtam, de mu bo knedeljne not nosil al pa kakšen krempelj. — Ta drug je pa vse per starem. —

Jaz sem Osmer Kavec,
Se fletno mi godi;
Če grem iz mes.a venkaj,
Me kmet nazaj podi.

Zato se mi jezimo,
K' še pes ne mara nas;
Ker kažejo meščani
Nam kisel le obraz.

Ko v mesto se pa vrnem,
Ne čaka me nihče,
Le četa mladih dečkov
Za mano žvižgat gré.

Kar jeze bi se snedel,
Ko slišim živ'jo-glas;
Za mene pa ne mara
Ne mesto in ne vas.

Na kmetih mē žandarji
In v mestu policaj
Varije, da domu jaz
Se vrnem spet nazaj.

Ker se s pestjo ne upam
S Sokolom skuševat',
Sem jel s peresom tepsti
Sokola po „Tagblatt“;

Če gredo pa „Sokoli“
Iz mesta se rad'vat,
Jih kmet navdušen sprejme,
Ko bil bi vsak mu brat.

Ker to mi bolj je varno,
Zabavljat' zmiraj smem,
Državni pravnik meni
Ni storil nič, to vem.

In v mesto vračajoče
Jih vrisk vesel sprejme;
Bi človek skor oglušil,
Tak jih nazdravlja vse.

Če prišel pa bi „Sokol“
In klical me na boj,
Bom pod odejo zlezal,
Ker jaz se vstrašim koj.

Ker jaz sem Osmer Kavec,
Me vse že zlo pozna,
Če treba je poguma,
Ostanem raj domá.

Še nekaj o 19terih.

Gospod Lorenc Bernik, kamnogoriški župnik, kteri je dobil vsled prošnje za podporo 300 gld., je poslal ta znesek „Brenceljnu“, reksi, da on ne potrebuje podpore, kar je naznanil že v preklicu svoje prošnje. Ker mu je pa Stremayer venderle vsilil te stotake, jih daruje „Brenceljnu“ kot poboljšek za Žabjek, kteremu zdaj ne bo več ušel. Slava mu!

Ravno tako se je obnesel gospod Vencel Peharc. Ta ni sicer dobil nič, a vender je še to daroval „Brenceljnu“ v zahvalo, da ga je tako lepo priporočil. Čudite se tej blagodarosti! Gospod župnik sam ni nič dobil, in še to, kar je dobil, daruje „Brenceljnu“. Posnemajte ga!

Gospod Šimen Pleničar pa so namenili „Brenceljnu“ 13.000 gld., — ako bi dobili vsih 14.000 gld. Ali ni to cesarja vredna obljuba? Škoda, da gospod Šimen še 1000 gold. niso dobili, in tako ostane „Brencelj“ na suhem.

Kaj bodo dobili gosp. župnik iz Škofje Loke, se še ne vé; če bodo dobili toliko, kakor njihovi zapeljivec gosp. Vencel ali Vaclav, se bodo menda kisló držali. (Se bo nadaljevalo.)

Dobro znamenje.

V nemškem oddelku nekega šolskega razreda v Ljubljani bilo je 17 učencev, večidel sinovi nemškutarjev. In kako so se učili! Kaj tacega se ne doživi vsakih 20 let. Čujte!

Izmed 17 nemčurčkov jih je dobilo 6 tretji red (dritte) 5 drugi red (zweite) in le 6 jih je zdelalo, da gredo naprej.

Ali ni to čudno? Res, da je znano, da se ravno ljubljanski „carteljčki“ najslabše učé, a več od tretjine „drajerjev“ se menda nikjer ne najde, kakor v nemškem oddelku.

In kaj je, vzrok?

Nemškutarski „carteljčki“ ne znajo — nemščine. Taka je! —

Kdor potrebuje kakega sveta v šolskih zadevah, naj se ne obrača, kakor do zdaj, do deželnega šolskega sveta, marveč do učenega viteza Gariboldija, ker nihče drug nič ne vé, on pa vse.

To se na znanje daje, da boste vsi vedeli, kdo v Ljubljani šolske čevlje popravlja, če koga in kjerkoli tiščé. Le k njemu vsi, ki kaj ne veste, on vé vse najboljše, šolski svet je proti njemu „šmarn“.

Princip je, da Slovenci pošiljajo svoje otroke v slovenske šole in to tim več, ker so v Ljubljani slovenski oddelki.

Resnica pa je, da jih pošiljajo v nemške. Ali ni to resnica?

Slovenski duh: Ne, to je škandal. Da bi ne bilo Slovencev, bi bili nemški oddeki prazni.

Celjski romarji.

(Strašno ginljiva povest.)

1.

Celjskemu pevskega društva je doma dolg čas. Da bi tedaj skusilo, kako se nemško petje v okolici razlega, se gré šopirit na kmete. Kako se to zgodi, kaže podoba.

2.

V gostilnici kažejo ljudstvu nemško omiko in moč nemškega petja. Kmetje si mislijo: „To mi tudi že davno znamo“, in gredo stran.

3.

Ker ni nikogar, da bi poslušal rujojenje, vpitje in krik, se vzdignejo in gredo proti Celji nazaj, nekterim se zdi pot ožja, kakor je bila prej. To so gotovo kmetje naredili. Ravno pride čvetero teh potepuhov. Nekega pevca nekaj srbi, toraj stopi k fantu, ga vdari s sončnikom po nosu ter ga pohlevno vpraša: „Du Windischer, imaš korajžo?“

4.

Toda, ta „Windischer“ — ne „Brenceljnov“ Jaka — si misli, čemu se bom s pijanci ravsar, gre svojo pot, a vendar tudi njega nekaj srbi, toraj vrže kamen za odhajajočim junaštvom.

5.

Na to se spusti celjska deca za štirimi fanti in jih napade. Fantje pa pravijo: „Če jih srbi, jih bomo pa malo popraskali“, izderó količe iz meje in pevce nekoliko počesejo. Štirje so bili, Celjanov pa vsaj desetkrat toliko.

6.

Celjski pevci korajžno tekó in pridejo v takem-le stanu domú. Korajža velja.

„Brencelj“ se je zadnjič zlegal, rekši, da gre na Dunaj k obravnavi. Zakaj ni šel? Ker nima toliko denarja, da bi ga zastonj tje metal ali hodil na Dunaj na uro gledat. Zoper Žabjek dozdam še ni nobene pomoči — za nas. Pač, ena je bila, namreč komet, kateri bi bil imel razrušiti zemljo. Pa še ta je z nemčurji zgovorjen in ni hotel priti, menda nalašč zato, da bo „Brencelj“ vendar-le zaprt. Zdaj so že zvezde hudobne in z nemčurji v zvezi. Pojmo spat!